

CURRICULUM VITAE

DADES PERSONALS

Cognoms i nom: ARNAU QUEROL, JOAQUIM

DNI: 18854452H

Lloc i data de naixement: Rossell (Castelló), 27-9-1944

Adreça domicili: Av. Mare de Déu de Montserrat, 20, 4t 1a, Barcelona 08024

Telèfon: 932 194 729 / 651 512 574

Professor titular d'universitat

Departament: Psicologia Evolutiva i de l'Educació

Centre: Facultat de Psicologia

Universitat de Barcelona

FORMACIÓ ACADÈMICA

Mestre d'Ensenyament Primari (Escola Normal de Castelló, any 1962)

Llicenciat en Filosofia i Lletres (Universitat de Barcelona, any 1967)

Diplomat en Psicologia Aplicada (Universitat de Barcelona, any 1972)

Doctor en Filosofia i Lletres (Universitat de Barcelona, any 1981)

EXPERIÈNCIA UNIVERSITÀRIA (Universitat de Barcelona)

Professor encarregat de curs (1972-1982)

Professor adjunt interí d'universitat (1982-1985)

Professor titular d'universitat (des de l'any 1985)

Director del Departament de Psicologia Evolutiva i de l'Educació (1990-93)

Vicedegà de la Facultat de Psicologia (1998-2002)

ALTRA EXPERIÈNCIA PROFESSIONAL

Mestre nacional (1963-1964)

Professor de secundària (Institut Xaloc, 1965-1968)

Director de la Societat Cooperativa Escolar Gravi (1976-1978)

PUBLICACIONS RELLEVANTS

PUBLICACIONS DE RECERCA

Avaluació de programes

Els primers treballs de recerca es van centrar en l'avaluació de programes en català i castellà. Responien a l'interès que hi havia en el seu moment per conèixer els resultats educatius, així com els avantatges i inconvenients dels diferents models educatius.

* ARNAU, J. (1975). “Una experiencia de educación bilingüe en Cataluña”, *Bilingüismo y Educación en Cataluña* (47-61). Barcelona: ICE/Ed. Teide [article en llibre].

L'any 1970, aprofitant les possibilitats que oferia la Llei general d'educació «Villar Palasí», el doctor Siguan, aleshores director de l'ICE, va organitzar la primera experiència d'educació bilingüe en català-castellà. Es tractava de mostrar que un ensenyament fet inicialment en català amb una incorporació progressiva del castellà tindria efectes beneficiosos sobre el desenvolupament de la competència lingüística en català dels escolars catalanoparlants, sense limitar el desenvolupament de la competència en castellà ni el rendiment acadèmic. Jo vaig ser el coordinador i avaluador d'aquest estudi longitudinal, que va abraçar els tres primers cursos de primària, en què van participar tres escoles. Els resultats van mostrar amb escreix les prediccions fetes. L'experiència va tenir altres focus d'interès: fou la primera vegada que s'organitzava i s'avaluava un projecte d'ensenyament en les dues llengües a Catalunya i va ser l'inici del desenvolupament de materials per a ensenyar en català les diferents matèries del currículum. La presentació dels resultats d'aquesta experiència va ser el motiu per a organitzar el I Seminari sobre Llengües i Educació, inici d'una sèrie continuada de seminaris nacionals i internacionals —els anomenats *Seminaris de Sitges*. Va ser la primera presa de contacte de persones de l'administració educativa i d'ensenyants dels territoris de l'Estat espanyol amb llengua pròpia —catalans, valencians, mallorquins, bascos i gallecs.

* ARNAU, J.; BOADA, H. (1975). “Datos para un conocimiento del bilingüismo escolar en el municipio de Barcelona”. A: *Bilingüismo y Educación en Cataluña* (19-45). Barcelona: ICE/Ed. Teide [article en llibre].

Són els resultats de la primera enquesta sociolingüística fiable realitzada a Catalunya. Es va basar en una mostra representativa de més de 1.000 escolars de la ciutat de Barcelona als quals es va preguntar sobre la llengua familiar, l'origen social i l'ús de les llengües. El doctor Badia havia fet feia poc una enquesta a la població adulta però els resultats no eren representatius de la distribució de les llengües a Barcelona.

* ARNAU, J. (1985). “Cataluña: influencia del contexto sociolingüístico y del modelo de escuela en el dominio y uso de las lenguas”. A: *Actas del 2º Congreso Nacional de Lingüística Aplicada. Las Lenguas en España: Adquisición, Aprendizaje y Uso*. Murcia, mayo 1984. (369-382). Madrid: AESLA [article en llibre].

Són els resultats d'un estudi longitudinal d'avaluació de les competències lingüístiques i acadèmiques d'escolars catalanoparlants i castellanoparlants de quatre centres, durant els dos primers cursos de primària. Assisteixen a tres models diferents d'escola: en català, bilingüe i en castellà. És la primera experiència d'avaluació d'aquesta naturalesa realitzada fora dels EUA. Els resultats mostren les constants que s'han vist a totes les avaluacions posteriors. Només una escola que ensenya una part important del currículum en català aconsegueix que els castellanoparlants tinguin una competència fluida i acceptable en aquesta llengua. Per als catalanoparlants el domini del castellà depèn molt poc del model d'escola. En aquest treball s'analitza per primera vegada l'ús de les llengües al pati de joc i es comprova com els catalanoparlants s'adapten a la llengua dels interlocutors (castellanoparlants).

* ARNAU, J. (1985). "Educación en la segunda lengua y rendimiento escolar: una revisión de la problemática general". A: M. SIGUAN (coord.). *Enseñanza en dos lenguas y resultados escolares, IX Seminario sobre Educación y Lenguas* (9-20). Barcelona: ICE/ Publicacions i Edicions de la Universitat de Barcelona [article en llibre].

Les dades obtingudes a l'avaluació anterior són analitzades en aquest article a la llum del marc teòric proposat per Cummins (1979) per a explicar les diferències en el rendiment lingüístic i acadèmic dels escolars que aprenen en dues llengües: principis (transferència i interdependència lingüística) i competències (comunicació interpersonal i capacitat lingüística-cognitiva). Les correlacions elevades i significatives en lectura i escriptura en les dues llengües mostren els dos principis definits per Cummins:

1) *interdependència lingüística*: el nivell de competències en una llengua es relaciona amb el nivell de competències en l'altra; l'ordre de puntuacions en una llengua es correspon amb l'ordre en l'altra;

2) *transferència lingüística*: tot i que els escolars aprenen inicialment a llegir i escriure en una llengua, apliquen ràpidament (transfereixen) les habilitats d'una llengua a l'altra sense haver-ne tingut gaire exposició.

L'anàlisi dels factors que expliquen la variabilitat dels resultats dels alumnes en totes les proves (llengua, matemàtiques, socials i naturals, etc.) mostra que la màxima diversitat l'expliquen les habilitats de lectura i escriptura (capacitat lingüística-cognitiva). Aquests resultats van confirmar que hi ha un nivell de competència de la llengua oral al qual, donades les exposicions adequades, hi arriben tots els alumnes. Les diferències les creen les habilitats de lectura i escriptura necessàries per a processar el coneixement en totes les matèries. Aquestes explicacions ja avançaven el que avui sabem sobre la importància de la lectura i escriptura en el rendiment dels escolars en el nostre context (informe PISA).

* ALSINA, A.; ARNAU, J.; BEL, A.; GARROLERA, N.; GRIJALVO, S.; PERERA, J.; VILA, A. (1983). *Quatre anys de català a l'escola*. Barcelona: Generalitat de Catalunya (Departament d'Ensenyament) [llibre].

Treball realitzat pels autors esmentats, membres d'un grup d'estudis creat per la Generalitat de Catalunya. L'objectiu d'aquest estudi era comprovar els resultats de la nova política lingüística de la Generalitat iniciada el 1978 amb la incorporació del català al sistema d'ensenyament. Es van avaluar les competències dels escolars en català i castellà en una mostra representativa dels models d'escola existents a tot el territori. Els resultats més importants mostraven que només una escola on el català tingués un pes important en el currículum aconseguia que els castellanoparlants tinguessin una competència satisfactòria en aquesta llengua (resultats ja confirmats en l'estudi fet per mi anteriorment però publicat després).

El treball va donar arguments a l'administració per tal d'impulsar el procés de catalanització a les escoles, especialment a les que estan ubicades a les àrees amb presència elevada de castellanoparlants. Ha estat un model d'avaluació emprat successives vegades per l'administració educativa catalana. També el govern basc l'ha utilitzat en totes les avaluacions que ha fet.

Estudi dels processos d'ensenyament-aprenentatge en el programa d'immersió

A Canadà hi havia, fins aleshores, una recerca abundant feta en l'àmbit de l'avaluació d'aquest tipus de programes, seguint la línia iniciada per Lambert i Tucker (1972) en l'avaluació del primer programa d'immersió al francès per a escolars anglòfons (Escola Saint Lambert). Els efectes beneficiosos d'aquests programes coincidien amb els que observàvem aquí. No hi havia, però, estudis que mostressin què passa dintre de les aules, com és la comunicació en una llengua que inicialment els alumnes desconeixen (programa de canvi de llengua llar-escola) i quins són els contextos que el programa incorpora que fan possible que el català s'adquireixi d'una manera tan natural i a un ritme tan ràpid (comparat amb altres contextos d'adquisició).

La segona fase de la meua recerca se centrà, doncs, a trobar resposta a aquestes preguntes tot observant, analitzant i interpretant els processos d'ensenyament-aprenentatge en el programa d'immersió al català. D'altra banda, si es volien donar orientacions psicopedagògiques als mestres, calia observar què passa dintre de les aules. La Generalitat de Catalunya em va encarregar d'elaborar i dirigir un projecte sobre els programes d'immersió al català i aquesta va ser l'ocasió adequada per a trobar respostes a les anteriors preguntes. L'estudi incorporava tres subprojectes: anàlisi dels processos d'ensenyament-aprenentatge (del qual em vaig responsabilitzar directament), avaluació (Maria Forns) i evolució de les habilitats comunicatives (Humbert Boada). Aquests dos últims subprojectes han generat també nombroses publicacions.

La recerca, de naturalesa longitudinal, va començar amb dues aules d'immersió de parvulari (4 anys) de dues escoles públiques ubicades a Santa Coloma de Gramenet i Ciutat Badia. Es va fer un seguiment d'aquests alumnes fins a finalitzar tercer de primària (1985-1990). Les publicacions més rellevants del meu subprojecte han estat les següents:

* ARNAU, J. (1991). "El *feedback* conversacional del professor en un programa en L2", *Revista de Logopedia, Foniatria y Audiología*, vol. XI, 3, 130-143 [article en revista].

És un estudi de com les dues mestres de parvulari donen *feedback* a les expressions o intents d'expressar-se dels alumnes en els inicis de l'escolarització. L'anàlisi d'aquestes estratègies mostra com les professores adapten el seu *input* als més o menys limitats recursos expressius dels alumnes. El que importa no és tant el codi amb què s'expressen com la possibilitat que puguin aportar els significats que pretenen. Moltes d'aquestes estratègies de *feedback* coincideixen amb les que utilitzen les mares (*motherese*) quan "ensenyen" a parlar als nens (Moerk, 1983). Això demostra la capacitat de les docents per a adaptar-se a les competències expressives dels alumnes i la presència d'un clima comunicatiu adequat per a aprendre la segona llengua.

* ARNAU, J. (1994). "Teacher-Pupil Communication When Commencing Catalan Immersion Programs". A: Ch. LAURÉN (ed.), *Evaluating European Immersion Programs. From Catalonia to Finland, The First Conference on Immersion, Vaasa, 1993, Research Papers, University of Vaasa*, 185, 27, 47-76 [article en llibre].

Aquest treball, que completa l'anterior, analitza les adaptacions comunicatives de les mestres i dels alumnes durant el primer any d'immersió. Les mestres proporcionen una

gran quantitat de suport contextual (gestos i materials) per a fer comprensibles els missatges als alumnes. Utilitzen una gran varietat “d’estratègies” (recursos per a estimular i facilitar-los-hi l’expressió abans que responguin) i de “tàctiques” (per a reparar la comunicació quan aquesta queda interrompuda i de modelar les seves expressions).

Tot i que les mestres varien en la varietat de les adaptacions comunicatives, sempre estan en disposició d’ajudar els alumnes i són consistents amb els tipus d’ajut que proporcionen (el mostren igual en matemàtiques que quan contenen un conte). En aquest context comunicatiu els alumnes reaccionen des del primer moment a les demandes de les mestres amb un alt percentatge de missatges adequats des del punt de vista del significat. S’expressen amb els recursos de què disposen: amb la seva llengua, amb gestos, amb barreja de codis i amb expressions que ja incorporen el coneixement que van adquirint del català.

Les interaccions analitzades demostren que la comunicació és fluida i que el català, que encara estan aprenent, no crea especials problemes de comunicació. Aquestes són les condicions per a un ritme ràpid d’adquisició de la llengua, definides pels teòrics: *input* comprensible (Krashen, 1981), interacció (Long, 1983) i *output* comprensible (Swain, 1985).

* ARNAU, J.; BEL, A. (1995). “How Different Contexts Promote the Use of the Language in a Catalan Immersion Program: Instructional Implications”. A: M. BUSS; Ch. LAURÉN (ed.), *Language Immersion, Teaching and Second Language Acquisition. From Canada to Europe, Research Papers, University of Vaasa*, 192, 30, 107-140 [article en llibre].

El ritme d’adquisició de la segona llengua depèn de les pautes comunicatives analitzades anteriorment però també d’un conjunt de variables proposades per Ellis (1984): possibilitat de parlar amb una varietat d’interaccions (sobre el codi, sobre el contingut del que es diu, sobre les activitats que es realitzen, sobre les accions que es regulen) i amb una varietat d’intencions (preguntar, informar, demanar, rebutjar, etc.). També depèn del control que té l’aprenent sobre allò que diu (iniciativa en la conversa) i de la possibilitat de practicar la llengua de manera espontània, desinhibida.

Partint d’aquest marc teòric, vam analitzar en aquest treball si el programa d’immersió, amb els seus diferents contextos (en contar un conte, en treballar les matemàtiques, en participar en un joc dirigit o espontani) incorpora aquestes variables. Les anàlisis fetes a diverses aules mostren que tots ells es complementen, incorporant les variables definides per Ellis. Només una de les variables no es va fer gaire patent en algunes activitats. Era el poc control de la conversa que tenien els escolars i que era excessivament exercit per les mestres. El suggeriment és que, tot i que el mateix programa ja incorpora moltes de les condicions per a un aprenentatge eficaç de la llengua, cal que els professors també apliquin un currículum més comunicatiu. Es proposen maneres de fer-ho (Enright, 1986).

Els resultats d’aquest treball em van fer reflexionar sobre si hi havia mestres que eren més bons comunicadors que uns altres. Això va ser el motiu de la recerca que vaig enfocar a continuació i que apareix publicada en les tres referències següents:

* ARNAU, J. (1998). "Pedagogical Approach, Context and Language in Early Catalan Immersion". A: J. ARNAU; J. M. ARTIGAL (coord.), *Immersion Programs: A European Perspective / Els programes d'Immersi6: una perspectiva Europea* (94-114). Barcelona: Edicions Universitat de Barcelona [article en llibre].

* ARNAU, J. (1999). "Aproximaciones pedag6gicas a la ense1anza de la Segunda Lengua a trav6s de las Matem6ticas en la inmersi6n temprana", *Infancia y Aprendizaje*, 86, 41-56 [article en revista].

* ARNAU, J. (1999). "L'approccio pedagogico nell'immersione precoce: effetti sull'apprendimento della lingua e dei contenuti". A: *L'immersione linguistica. Una nuova prospettiva* (163-180). Milano: Franco Angeli.

Analitzant una mostra reduïda de mestres d'immersi6 (parvulari, 4 anys) que ensenyaven Matem6tiques, vaig comprovar que tenien *aproximacions pedag6giques* diferents. Aquestes van ser definides com *aproximaci6 m6s centrada en el professor (P)* i *m6s centrada en l'alumne (A)*.

El professor de l'aproximaci6 A proporcionava un *context mental* m6s ric. Estenia m6s la *zona de desenvolupament* de les compet6ncies num6riques dels alumnes. Al mateix temps exercia un rol m6s comunicador (m6s col·laborador i facilitador d'un *output* ric i variat). En aquest context els alumnes mostraven m6s iniciativa en la conversa, produïen una diversitat m6s gran d'actes comunicatius i utilitzaven un catal6 m6s ric a nivell l6xic i sint6ctic.

La conclusi6 6s que les bones condicions del programa d'immersi6 es poden potenciar quan els mestres proporcionen un ensenyament de gran qualitat.

* ARNAU, J. (2000). "Catalan Immersion Teachers: Principles of Language Teaching", *International Journal of Bilingual Education and Bilingualism*, Vol. 3:2, 79-100 [article en revista].

* ARNAU, J. (2001). "Immersion Teachers: reflecting on their roles". A: S. BJÖRKLUND (ed.). *Language as a Tool. Immersion Research and Practice, Research Papers*, 83, 9-41. Vaasa: University of Vaasa [article en llibre].

Totes les recerques anteriorment esmentades sobre els programes d'immersi6 al catal6 havien estat fetes *observant les aules i els mestres*. Calia fer tamb6 una recerca *amb els mestres*, un estudi basat en la reflexi6 amb ells a partir de la seva pr6ctica.

Els dos treballs anteriors il·lustren una recerca d'aquestes característiques. Presenten els resultats d'una l6nia de treball anomenada *pensament del professor*, en qu6 l'investigador i dues mestres de parvulari (4 anys, una molt experta i l'altra aprenent) reflexionem sobre els "principis" que guien la seva pr6ctica, despr6s d'observar conjuntament l'enregistrament audiovisual d'una mostra representativa de les activitats de classe en dos moments temporals diferents del curs. Les idees mostrades en aquesta reflexi6 han servit per definir *els principis d'ensenyament en catal6*, aquelles estrat6gies generals que la mestra m6s experta empra per ensenyar la llengua: llenguatge planificat, contrast contextual, comprensi6, verbalitzaci6, acc6s a la interacci6 i individualitzaci6.

Aquest treball té un interès especial per a la formació de mestres joves que s'incorporen als programes.

* ARNAU, J.; TEBEROSKY, A.; TOLCHINSKY, L.; VALETA, A. (1993). "Composición de descripciones: qué imitan los niños de los modelos literarios". A: M. SIGUAN (coord.), *Enseñanza en dos Lenguas* (251-270). Barcelona: ICE/Horsori.

Els treballs que havia realitzat sobre els programes d'immersió al català s'havien centrat en els moments inicials, quan els escolars comencen a aprendre en una llengua que desconeixen. Aquest estudi se centrà en alumnes més grans (tercer de primària). Formava part d'un projecte més ampli que analitzava les competències escrites en català en alumnes catalanoparlants i castellanoparlants que assistien a una escola en català. És un estudi d'intervenció en què es treballa a l'aula com Josep Pla, en el seu llibre *El carrer estret*, descriu a un animal i a una senyora. Després es proposa als alumnes que escriguin sobre un animal i una persona de la seva elecció *a la manera com ho fa Josep Pla*. L'anàlisi dels escrits indica que els escolars són capaços d'incorporar, sense copiar, categories descriptives d'aquest autor adequades als personatges elegits. El treball suggereix que per desenvolupar la competència escrita dels escolars cal posar-los també en contacte amb models literaris i treballar el que se'n diu *extensió de la literatura*.

* ARNAU, J. i SOTÉS, P. (1996) "Differenze individuali nell'uso e nell'acquisizione dell'euskara in un programa d'immersione". A: J. M. ARTIGAL; Ch. LAURÉN (ed.), *Immersione linguistica per una futura Europa* (pp. 67-80). Merano: Alpha & Beta.

Aquest article analitza les diferències individuals en l'ús i adquisició del basc per un nen i una nena en el primer any del programa d'immersió (parvulari, 4 anys) en una *ikastola* de Navarra. És una de les aportacions fetes per la tesi doctoral que vaig dirigir sobre aquesta temàtica. L'estudi incorpora la metodologia i les variables emprades en els meus treballs anteriors. Es mostren les grans diferències entre tots dos escolars en el ritme d'adquisició i es relacionen aquestes diferències amb trets de personalitat, capacitat interactiva, pragmàtica i estratègica. Es constata en aquest context que la comunicació entre mestra i alumnes no és tan fluida com en el nostre i això s'atribueix a la distància entre la llengua dels alumnes (el castellà) i el basc.

Estudi dels processos d'ensenyament i aprenentatge en alumnes nouvinguts

La meua línia actual de recerca se centra en els alumnes nouvinguts. És una recerca que entronca amb la línia de treballs anteriors. Els alumnes nouvinguts han d'aprendre també en una llengua que inicialment desconeixen per les condicions són diferents. Des del punt de vista de l'aprenentatge venen marcades, entre altres coses, perquè mestre i alumnes (xinesos, ucraïnesos, pakistanesos, etc.) desconeixen mútuament les seves llengües respectives. Per introduir-me en aquesta nova temàtica vaig decidir observar i reflexionar amb els professors. Aquesta línia de recerca ha generat tres publicacions, dues de les quals encara són en premsa.

* ARNAU, J.; DÒRIA, E.; FERRER, D.; MARTÍNEZ, G.; SABATER, D. (2004). "Avaluació inicial de les competències de L1 i de coneixement del principi alfabètic de l'alumnat de nova incorporació al sistema educatiu català". Generalitat de Catalunya (http://www.xtec.es/lic/nouvingut/professorat/prof_aval_instruments.htm).

Instruments elaborats en quinze llengües que permeten fer una valoració inicial de les competències escrites en la llengua dels alumnes i del coneixement del sistema alfabètic romànic.

* ARNAU, J.; FERNÁNDEZ, L. (2007) “El discurso profesora-alumnos inmigrantes en un aula de acogida de Secundaria”. A: *V Congreso Internacional sobre la Adquisición del Lenguaje, Asociación para el Estudio de la Adquisición del Lenguaje, Oviedo, septiembre 2007* [en premsa].

Analitza la comunicació inicial que s'estableix entre una professora d'aula d'acollida de secundària i onze alumnes xinesos nous que només portaven 20 hores d'exposició al català. La coherència discursiva (qualitat de la comunicació) s'explica pel coneixement que aporten els alumnes (del món, situacional i lingüístic) i per la col·laboració que s'estableix entre ella i ells. S'analitzen també els factors que expliquen les seqüències continuades d'incomunicacions.

* ARNAU, J.; FERRER, D.; GARRIGA, A. “Català com segona llengua: Innovació curricular en un programa per a adolescents immigrants a l'ensenyament secundari”, *I Jornades de Recerca sobre l'Educació Lingüística i Literària en Entorns Plurilingües, Xarxa LLERA, Barcelona, febrer 2007* [en premsa].

És un projecte centrat en la pràctica i en la reflexió sobre la pràctica. Amb un equip de professors, hem reflexionat sobre les pràctiques d'ensenyament a alumnes immigrants de secundària a les aules d'acollida. Hem proposat innovacions basades en una definició més precisa i clara dels objectius, en principis d'ensenyament-aprenentatge del català i hem elaborat una selecció de possibles unitats d'aprenentatge per al període inicial d'escolarització.

* ARNAU, J. (2009). *La integració acadèmica i social dels alumnes nous a l'aula ordinària: un estudi de casos*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans.

Dos casos. Un fa referència al procés inicial d'adaptació lingüística i acadèmica d'una nena xinesa en una escola de Santa Coloma de Gramenet. L'altre fa referència al disseny i avaluació del procés d'ensenyament i aprenentatge d'un tema d'història en una aula de secundària amb alumnes autòctons i nous.

* ARNAU, J. (2011). “Ensenyar història en una aula ordinària amb alumnes immigrants: un projecte de formació de professors”. A: C. ESCOBAR i L. NUSSBAUM (coord.), *Aprender en una altra llengua / Learning through another Language / Aprender en otra lengua* (p. 185-202). Barcelona: UAB.

Fa referència al segon cas analitzat en la publicació anterior.

* ARNAU, J.; DE AYSÀ, H. M.; JARQUE, S. (2013) “Teacher Training and Literacy Instruction and Academic Achievement in a Multilingual Classroom”. A: J. ARNAU (ed.). *Reviving Catalan at School. Challenges and Instructional Approaches* (p. 96-119). Bristol: Multilingual Matters / Institut d'Estudis Catalans.

Disseny i avaluació d'un programa d'intervenció basat en l'ús d'estratègies de lectura i escriptura per aprendre continguts d'història en una aula multilingüe de secundària.

* ARNAU, J., TEBEROSKY, A.; COROMINA, J. (2014) “La digitalización de textos y productos académicos en la educación primaria”. A: *Aprendizaje y Educación en la Sociedad Digital*. Barcelona: Universitat de Barcelona [llibre electrònic].

Programa d'intervenció realitzat en dos centres de primària de Barcelona on es faciliten recursos digitals i s'analitza com els alumnes elaboren textos amb aquests recursos que representen el coneixement adquirit dels temes que estudien.

PUBLICACIONES SOBRE PSICOPEDAGOGIA APLICADA A L'ENSENYAMENT DE LES LLENGÜES

* ARNAU, J. (1980). *Escola i contacte de llengües*. Barcelona: CEAC (II Premi d'Educació Josep Pallach [llibre]).

Aquest llibre dona a conèixer per primera vegada als mestres i al personal de l'administració educativa del nostre país quins són els models d'ensenyament en dues llengües que s'utilitzaven arreu del món i quina efectivitat tenien en funció del context sociolingüístic. Divulgació oportuna en un moment en què aquí s'estava discutint sobre quins models serien els millors.

* ARNAU, J. (1989). “¿Enseñanza de o en la segunda lengua?”. A: *El bilingüismo en la Europa del año 2000*, vol. 1, (73-78). Madrid: Ministerio de Educación y Ciencia [article en llibre].

* ARNAU, J. (1989). “La incorporació de la llengua del territori al sistema d'ensenyament: principis psicopedagògics, context i models organitzatius”. *Suport per a l'ensenyament del valencià*, 3, 17-26. València: Generalitat Valenciana.

Document encarregat per aquesta institució en què proposo quins serien els models de partida per incorporar el valencià a l'escola i quin disseny haurien de tenir (model bilingüe o d'incorporació progressiva, model d'immersió i model en valencià). Aquests són els tres models existents avui dia al País Valencià (article en revista).

* ARNAU, J.; COMET, C.; SERRA, J. M.; VILA, I. (1992). *La educación bilingüe*. Barcelona: ICE/Horsori [llibre].

* ARNAU, J. (1993). “Bases psicopedagógicas de la educación bilingüe”. A: M. SIGUAN (coord.). *Enseñanza en dos lenguas* (25-40). Barcelona: ICE/Horsori [article en llibre].

* ARNAU, J. (1993). “La experiencia de la inmersión”. A: *I Jornadas Internacionales sobre la Educación Plurilingüe* (83-97). Bilbao: Fundación Gaztelueta [article en revista].

* ARNAU, J. (1995). “Els programes d'immersió primerenca, són programes diferents?”, *Temps d'Educació*, 13, 199-200 [article en revista].

* ARNAU, J. (2002). “New perspectives on Language Immersion Teaching”. A: S. BJÖRKLUND, M. KOSTELA i M. NORDMAN (ed.), *Språk var (1) den*, 7-29. Vaasa: University of Vaasa [article en llibre].

* ARNAU, J. (2002). “La enseñanza de la lengua extranjera a través de contenidos: principios e implicaciones prácticas”. A: *Adquisición de las lenguas extranjeras en edades tempranas* (59-70). Madrid: Anaya / Ministerio de Educación, Cultura y Deporte [article en llibre].

* ARNAU, J. (2002). “Nuevas perspectivas en la enseñanza de las lenguas minorizadas: el caso del catalán”. *VIII Congreso Internacional de Linguas Minoritarias* (177-184). Santiago de Compostela: Xunta de Galicia [article en llibre].

PUBLICACIONS DESCRIPTIVES I VALORATIVES DE L'ESTAT SOBRE LLENGÜES I ESCOLA ALS TERRITORIS DE PARLA CATALANA

*ARNAU, J.; BOADA, H. (1986). “Languages and School in Catalonia”. A: *Journal of Multilingual and Multicultural Development*, 7, 23, 107-122 [article en revista].

És el primer article que dona a conèixer internacionalment la situació sobre les llengües i l'escola al nostre país, així com els primers passos que s'estaven fent en la incorporació del català al sistema educatiu.

*ARNAU, J. (1997). “Immersion Education in Catalonia”. A: J. CUMMINS; D. CORSON (ed.), *Encyclopedia of Language and Education*, vol. 5, *Bilingual Education*, 297-303. Dordrecht: Kluwer Academic Press [article en llibre].

*ARNAU, J. (2001). “Els programes d'immersió lingüística: marc de qualitat”. A: *Primeres Jornades de l'Institut Europeu de Programes d'Immersion. Indicadors de qualitat als programes d'immersió lingüística* (30-47). València: Edicions 96 [article en llibre] [Una versió d'aquest article apareix publicada també a *Informe per a la Catalunya de l'any 2000* (741-746). Barcelona: Fundació Jaume Bofill, 1999].

*ARNAU, J. (2003). “Llengües i educació a Catalunya: valoració de l'experiència realitzada i perspectives de futur”. A: J. PERERA (coord.). *Plurilingüisme i educació: els reptes del segle XXI* (115-137). Barcelona: ICE / Universitat de Barcelona.

*ARNAU, J. (2005). “El modelo catalán de atención educativa a los escolares inmigrantes”. *Cultura y Educación*, 17, 3, 265-282.

ACTIVITAT INVESTIGADORA (PROJECTES)

Director del projecte “Avaluació d'un programa d'educació bilingüe”. ICE de la Universitat de Barcelona (1972-1974).

Director del projecte “Efecte dels diferents programes escolars en el domini de les llengües”. ICE de la Universitat de Barcelona (1982-1984).

Membre del Gabinet d'Estudis de la Generalitat de Catalunya per a l'avaluació del coneixement del català a l'EGB (projecte "Quatre anys de català a l'escola", 1981-1982).

Director del projecte d'investigació "Els programes d'immersió al català: una avaluació", Generalitat de Catalunya (1985-1990).

Investigador principal del projecte "El desenvolupament de la producció escrita en català L2" (DGICYT, programa sectorial de Promoción General del Conocimiento, proyecto nº PS89-0038) (1990-1993).

Investigador principal del projecte "Diseño, aplicación y evaluación de un programa dirigido a los escolares inmigrantes en los Talleres de Adaptación Escolar" (DGICYT, programa sectorial de Promoción General del Conocimiento, proyecto nº BSO2002-02811, 2002-2005).

Director del projecte "Ensenyança protegida i alumnes nous (Departament d'Educació, Generalitat de Catalunya, 2007-2009).

Director del projecte "Comprensió i producció de textos amb recursos digitals" (Institut d'Estudis Catalans, 2012-2014).

El grup de recerca (Immigració i Educació) del qual sóc investigador principal és membre en la xarxa de recerca nacional LLERA (Educació Lingüística i Literària en entorns plurilingües).

PARTICIPACIÓ COM A PONENT INVITAT EN SEMINARIS I CONGRESSOS INTERNACIONALS

* "¿Enseñanza -de- o -en- la segunda lengua?", *I Congreso Internacional Expolingua*, Ministerio de Educación y Ciencia, Madrid, 1988.

* "Bases psicopedagógicas de la educación bilingüe", *XVI Seminario Internacional sobre Lenguas y Educación*, ICE Universidad de Barcelona, Sitges 1991.

* "Teacher-Pupil Communication when commencing Catalan Immersion Programs", *First European Conference on the Evaluation of Immersion Programs*, University of Vaasa, Finland, setembre 1993.

* "How different contexts promote the use of language in a Catalan Immersion Program", *Second European Conference on Immersion Teaching and Second Language Acquisition*, University of Vaasa, Vaasa, Finland, setembre-octubre 1994.

* "Perspectivas del aprendiz en la educación trilingüe: procesos y factores de adquisición", *II Congreso Internacional sobre Trilingüismo y Educación*, Fundación Gaztelueta, Vitoria, noviembre 1994.

* "Pedagogical Approach, Context and Language in Early Catalan Immersion", *III European Conference on Immersion Programmes*, Barcelona, setembre 1996.

* “Teaching of a second language through content: reflections from early total immersion”, *International Symposium on Early Teaching of Languages, Pre-school and Primary Education*, Colegio El Redin and Colegio Miravalles, Pamplona, març 1997.

* “Pedagogical approach in early immersion: its effects on learning language and content”, *International Conference on Immersion Multilingual Schools - A Challenge for the Future*, Trento (Italia), maig 1998.

* “Immersion Teachers: Principles of Language Teaching”, *5th European Conference on Immersion programmes*, Vaasa, Finland, agost 2000.

* “La enseñanza de la lengua extranjera a través de contenidos: principios e implicaciones prácticas”. *I Congreso Internacional, Adquisición de Lenguas extranjeras en edades tempranas*, Ministerio de Educación, Cultura y Deporte, Oviedo, setembre 2002

TESIS DOCTORALS I TUTOR DE PROJECTES

Tesis dirigides

* RIBES, D. (1993). *Els programes d'immersió al català: avaluació d'alguns aspectes del rendiment escolar*. Departament de Psicologia Bàsica (Universitat de Barcelona).

* SOTÉS, P. (1995). *Interacción profesor-alumnos en la adquisición del euskera como segunda lengua en un programa de inmersión*. Departament de Psicologia Evolutiva i de l'Educació (Universitat de Barcelona).

* SERRA, J. M. (1995). *Programa d'immersió versus programa d'aproximació en la primera llengua: aspectes lingüístics, cognitius i rendiment acadèmic en alumnes no-catalanoparlants de nivell sociocultural baix*. Departament de Psicologia (Universitat de Girona).

Tutor de projectes

A. Pujol (1999). *Organització de l'Aula de Llengües per espais de treball autònom*. Generalitat de Catalunya: Departament d'Ensenyament.

D. Ferré (2002). *Materials per a l'ensenyament del català als alumnes immigrants*. Generalitat de Catalunya: Departament d'Ensenyament.

R. Gràcia (2007). *Programa informàtic per a l'ensenyament-aprenentatge del sistema alfabètic català*. Generalitat de Catalunya. Departament d'Ensenyament.

ORGANITZACIÓ DE SEMINARIS PER A LA FORMACIÓ DE PROFESSORS

Com a president de l'Institut Europeu de Programes d'Immersion, he presidit i participat en l'organització de Jornades de formació de mestres dels territoris de parla catalana:

I Jornades. *Indicadors de qualitat als programes d'immersió lingüística*. Alacant, 1999. Universitat d'Alacant, Escola Valenciana, Institut Europeu de programes d'Immersion.

II Jornades. *Immersion i educació plurilingüe. Els programes d'immersió al segle XXI*. Palma de Mallorca, setembre 2003: Govern de les Illes Balears, Institut Europeu de programes d'Immersion.

III Jornades. *Cap al plurilingüisme des de la immersió*. Barcelona, octubre 2004. Generalitat de Catalunya, Institut Europeu de programes d'Immersion.

IV Jornades. *Programes d'immersió i noves perspectives en l'ensenyament del català*. Barcelona, 2006. Generalitat de Catalunya, Institut Europeu de programes d'Immersion.

V Jornades, Elx, setembre, 2006. *Programes d'immersió i innovació educativa*. Elx, setembre, 2006. Escola Valenciana, Universitat d'Alacant, Institut Europeu de programes d'Immersion.

VI Jornades. *La immersió lingüística avui. Metodologia i experiències*. Palma, setembre, 2007. Govern Balear, Universitat de les Illes Balears, Institut Europeu de programes d'Immersion.

Assessor del seminari *Ensenyament protegit*, Departament d'Ensenyament, Generalitat de Catalunya (2011-2013).

DISTINCIONS

* Doctor *honoris causa* per la Facultat d'Humanitats de la Universitat de Vaasa, Vaasa (Finlàndia), juny de 1998.

* II Premi d'Educació Josep Pallach pel llibre *Escola i contacte de llengües* (1980).

* Membre del Comitè Organitzador del II Congrés Internacional de la Llengua Catalana, Barcelona, 1986.

* President de la III European Conference on Immersion Programmes, Barcelona, setembre 1996.

* Membre nomenat pel Consell d'Europa per al desenvolupament de criteris d'avaluació en el programa d'immersió a l'estonià per a la comunitat russa, juny de 2000.

* Membre de la Comissió nomenada pel govern de la província autònoma de l'Alto Adige (Itàlia) per als treballs «d'incorporació de l'alemany, llengua vehicular d'ensenyament» als centres educatius de la província, 1997-1998.

* President de l'Associació Catalana de l'Institut Europeu de Programes d'Immersion.

* Professor invitat:

- University of Vaasa (Department of Scandinavian Languages) (Finlàndia), gener-febrer de 1996.

- Universidad de Santiago de Compostela (Departamento de Psicología Evolutiva y de la Educación), novembre de 1999.

- Universidad Pública de Navarra (Departamento de Psicología y Sociología), abril de 2007.